839.81
G897m

MORITURI

KØBENHAVN
LEHMANN & STAGES BOGHANDEL
1903

MORITURI

Digitized by the Internet Archive
in 2017 with funding from
University of Illinois Urbana-Champaign Alternates

https://archive.org/details/morituri00grnb

MORITURI

KØBENHAVN
LEHMANN & STAGES BOGHANDEL
GRÆBES BOGTRYKKERI
1903

839.81
G897m

Naar noget træder frem for min Sjæl, kommer det ofte i Skikkelse af en, jeg har kær; som den Kvinde, jeg elsker, som en anden, der er noget for min Sjæl, der er meget for min Sjæl, maaske som en, der engang uden at vide det i et Øjekast, i et Goddag gav mig meget.

Saadan er der en, som taler med igennem somme af mine bedste Tanker, som lever med i somme af mine skønneste Øjeblikke. Der er en, som jeg har Trang til at sige Tak. Jeg vilde aldrig kunne sige ham det, men jeg behøver det for min egen Skyld, Gang efter Gang inden i mig selv, den dybeste Tak, et Menneske kan sige, eller et Menneske ikke kan sige, fordi saa blev det noget andet.

Han har Disciple, der er meget mere værd end jeg; han er hyldet af Mænd, der er Verdens store; og mange Gange har jeg med Undren tænkt: hvor kan han bryde sig om, at min Vej engang imellem krydser hans? Jeg har jo intet at give ham. Men han har talt venligt til mig.

Og han ved vist ikke, hvor kært det er for mig; jo, han maa vide det, ti han tænker dybt om Mennesker, men han ved det ikke tilstrækkeligt, ti han ved ikke, hvor meget det er værd for mig.

Og om han kunde læse dette, og om han kunde blive glad for det, saa fik jeg det vel aldrig at vide; men fik jeg det at vide, saa blev jeg endnu gladere. Og Muligheden selv er mig en Glæde.

1.

Ave, imperator, morituri —

Mænd, klædt i Laser,
— Vejene sled dem, —
dragende til Døden,
hylder dig, Krist.

Arv, Odel tabtes,
klædte i Laser
drager vi til Døden,
Døden for dig.

Frels, Fred vi øded,
Livet, det eneste,
Livet os levned,
vier vi dig.

Mænd, klædt i Laser,
dragende til Døden,
hylder dig, Herre,
Menneskesøn.

Stort, stærkt er Mands Sind,
vingehugges aldrig.
Tung, trang er Mands Lod,
sprængvides aldrig.
Volde, der jævnes,
alt som Tider rinder,
flyttes blot længere ud.

Ny Slægter gamle
Grænsemærker øder.
Ny Slægter nye
Grænsemærker sætter.
End ej nogen kom, der
øded alle Mure,
satte ej sin i Stedet.

Hil, hil dig, Herre,
hil, naar du rider
ind over sidste
Murtindes Grus.

Fri Tid da rinder.
Vi vel drømte om den,
du ene ævner
Slægternes Drøm.

Mandlængsels Gry blir
livsfostrende Sol,
Manddrømmes Sæd blir
daadsvangre Ax.

Mænd, klædt i Laser,
dragende til Døden,
hilser dig, Herre,
Menneskesøn.

2.

Hvert et Træ er grønt,
hver en Busk er fuld af Knopper,
hver eneste en.

Jeg stod midt derude.
Op gennem Brystet
slog svulmende
Bølge paa Bølge,
brød sig mod Læbernes
stængte Lukke.
Jeg mærked, hvor Brystvæggen dirred,
men vidste ikke, at det var Latter.
Jeg saa, hvor Skællene vided sig,
gav sig, holdt igen,
og brast.

Hvordan kommer grønt,
Kviste fulde,
Grene fulde,
Træer fulde ud af grimme brune Knopskæl?
Hvordan kommer Latter
ud af et Menneskebryst?

Havet har Bølger,
tusinde, tusinde,
ti langt ude er der Mil, Mil tilbunds.
Er der Mil tilbunds i et Menneskebryst?

Jeg ryster dine Grene,
forstaar du det ikke?
Slip Blomsterne,
fler, fler,
drys hvidt, hvidt ned over mig.
Jeg tager disse,
du har vel fler i dit Gemme,
du har vel nok til os begge;
og der, hvor de hvide Blomster sad,
der kommer vel røde Bær,
ved jeg.

Men eet Træ stod bart.
Hvor længe vidste jeg det ikke?
Saa med eet sprang det ud,
Sorgens Træ,
da glemte jeg alle de andre,
ved slet ikke naar de visnede.

Stille som aarlefødt, langgemt Graad,
Graad, der er stængt under
Smærtens solbrandhærdede Skorpe,

øget i Mørket,
sivet til dybeste Dybde ned —
smælter omsider
det Dække, den ej kunde sprænge —
Stille som angstbaaren, sildefødt Graad —

Mildt som en Moders Haand
over Sønnens Pande,
som for at optø
Smærtens Tanker stivnede i Dødsfrosten —

Mildt som en Moders nænsomme Haand
Høstregnen stryger ned over Grenene.
Eet for eet Bladene,
regndraabetunge,
bæver, svinger, glider fra Grenen,
som om det havde klamret sig træt,
og nu slap;
daler, baaret sagte af Regnen,
ned til Jord,
vugger over Græsstraaet,
finder Hvile,
der hvor de andre ligger,
taaretunge,
som et Tæppe
virket under Hjærtenskvide.

3.

Nu har jeg løbet i det hede Solskin,
ledt og ledt,
løbet hver eneste Gang, naar jeg hørte
dit Kukkuk,
staaet derimellem med Aanden i Brystet,
halvkvalt lyttende, hvor er du henne?
Ingensteds fandt jeg, nu løber jeg ind
i den mørkeste Krog, — og hvis Legen for dig
er det mindste værd,
saa find mig, du!

Aa Gud, aa Gud, skal det ende saadan!
Mørket er saa koldt, naar man kommer fra Solen,
det pusler sig klamt ind i Haanden paa mig,
som Galmands Fingre, famlende.

Lad dem huje der bagved, lad dem hviske derinde
over Bordet: din Gerning, hver og en, er dømt.
Maaske, om de lytted, jeg kunde gi Mæle
til alt det herinde, der har biet og bedet
og takket sit Amen med bævende Mund.
De vil ej, hvad gør det, jeg kan trodse dem tavse.
Men inderst inde er der noget, som mumler,
det skræmskriges ikke, det skræmties ikke:
at skumpled og rysted du din dyreste Daad,
da saa du Løgnkorn glimte i Soldet.
Og fandt du dem ikke, hvem ved, om de var der.

Nu løber jeg ind
i den mørkeste Krog; Kukkuk, kan du se mig?

Aa Gud, aa Gud, at det ender saadan!
Se, det staar og griner med vidaabne Kæver.
Jo, jo, det er mig, som var tusindfold stærkest,
det er mig, som har hadet dig, hader dig, Griner.
Du har sejret, Griner.
Aa, hvor vi Menneskebørn dog er onde!

Hvor jeg vendte mig hen, saa jeg Skønhedens Fylde
dække vor Jord som Guds Herligheds Sky,
strømmende ind, til min Sjæl trak sig sammen
af Overfylde, trak sig sammen i Smærte.
Jeg hører det i tusinde Toner, jeg ser det

i tusinde Skikkelser, — kommer paa Gaden,
løber os paa Siden, tar os i Haanden,
stirrer os i Øjet med tiggende Blikke, —
vi knuffer dem væk, slaar med Knytnæve,
til det tiggende Øje dugges i Blod.
Aa, hvor vi Menneskebørn dog er onde!
Vi stamper dem ned i Dødens Gab:
Luk dig kun om dem, luk blot op igen,
stamp, her er mer, det er Liv, stamp, stamp.
Tavs, uset, uden om os, inden i os,
lister han bovnende, Døden, Storgrineren.

Der sad en Gud, — af sin Skønheds Fylde
skabte han alt, os, vi er hans Slægt.
Og vi jager vor Hæsligheds Syl i hans Hjærte,
Stik paa Stik i en Gud, som aldrig kan glemme,
Stik paa Stik i hans Hjærte, der fylder en Verden,
og en Verden er fyldt med evindelig Ve,
Ve, Ve, som aldrig kan dø.

Jeg er Menneske, fattig som alle de andre,
men giv mig de Kræfter, der stormer forbi mig,
giv mig Stokken i Hænde, sig, de skal lystre,
jeg skal løfte den op, og i Takt skal der juble —
om du vil, slet Viljerne ud, giv mig bare
de utøjlede, stejlende Kræfter; et Vink,
og der jubler i Takt en Jættehymne,

saa Himmeltaget vil lette af Hytten;
der skal boble op Melodiers Rigdom,
der skal fødes indunder i selvsamme Blink
Harmonier, som stod de i ventende Spring.
Om jeg — den fattigste — havde svunget Stokken —
nu er jeg træt, i den mørkeste Krog
vil jeg gemme mig hen,
se, det vælder ind
gennem Øjet med Mørke, sortere, sortere,
Herre Gud, er det Enden?

Men nu har jeg løbet længe og ledt,
nu er jeg træt; saa lindt at hvile
de solblændte Øjne, — og er der Alvor i Legen,
saa finder du mig vel.

4

Jeg saa, at der var Smærte,
jeg saa, at der var Sorg uden Ende.
Jeg saa Smærten komme til mig,
og jeg forstod, at jeg aldrig skulde kende min Sorgs Ophør.

Saa gik jeg op ad Bjærget i den stille Nat,
for at forbande den Nat, da min Moder fødte mig,
da de bragte min Fader Bud, at et nyt Liv var født.
Men op til mig aandede det slumrende Liv dybt,
og jeg turde ikke.

Jeg saa, at der var Død.
Jeg saa, at der var et stort Mørke.
Jeg forstod, at ogsaa jeg skulde gennem Mørket.
Og ingen havde sagt mig det forud,
og ingen havde givet mig Modet til at gaa gennem Mørket,
og jeg havde det ikke, ti jeg kendte kun Dagen og Lyset.
Og Livet gik bagved og skubbede mig frem mod det mørke.

Saa gik jeg op ad Bjærget i den stille Nat,
for at forbande den Nat, da min Moder fødte mig,
for at forbande dem, der stod omkring hende,
der stod omkring hende og glædede sig over hendes
Smærter,
og sagde til hende: glæd dig, ti du bringer din Mand
Jubel!
Men op til mig aandede det slumrende Liv dybt,
og jeg turde ikke.

Jeg saa, at der var Død inden i mig.
Jeg saa, at meget fødtes for at dø,
jeg saa, at meget fødtes til at leve, men det døde.
Og jeg hørte mig selv jamre,
som en Fugl kaglende, skrigende jamrer,
fordi de har lagt saa mange Æg under den,
og den naar ikke at varme dem alle,
og de blir ikke Liv.

Saa gik jeg op ad Bjærget ved den højlyse Dag.
Og jeg tænkte at forbande det Liv, som er i mig,
at forbande det Liv, som har bestemt mig til saa
megen Jammer.

Men Livets Aand kom over mig.
Om jeg end vilde forbande med en stor Forbandelse,
hvad nyttede det?
Er ikke Livet stærkere end jeg?
Og hvad formaar et Menneskes Forbandelse imod det?

Og Livet kom over mig,
jeg hørte en Susen af stærke Vejr.
Hvem kan veje Sorgen paa en Vægt
og regne den ud mod Glæden,
og sige: denne er størst?
Men er ikke Livet stærkere end dem begge?
Hvem kan afveje Smærten og sige:
saa meget er ikke for meget?
Hvem kan veje Rædselen og sige:
den er for stor, et Menneske kan kun bære det halve?
Men er ikke Livet i dem alle?

Og Livets Jubel kom over mig,
som et Pres af mange Vande,
dem, som intet Menneske, end ikke en Gud, kan modstaa.
Er ikke Livet som et stort, et uoverskueligt Hav?
En liden Stormvind farer hen over det, og det er Mørke,

En liden Solstraale farer hen over det, og det er Lys.
Naar Solen gaar op, mon du kan se paa Bølgen, at det var Nat?
Kan du øse en Spandfuld Vand af et stormpisket Hav
og finde den fraadende Vind?

Jeg velsigner jer, som lider; velsign I alle dem, der lider;
ogsaa jeg er med.
Jeg ved, at jer Lidelse er for dyb til at maales i Medynkens Ord;
ti min egen er hver Stund dybere, end jeg i Gaar anede, at en Lidelse var.
Men jeg ved, ingen Sorg er saa dyb, at den rører Bunden i Livets Hav,
og ingen Glæde er saa stærk, at den kan tvinge Sorgen helt ned i Dybet.
Jeg velsigner jer to, Mand og Kvinde, som gav mig Livet,
og ham, som gennem jer skabte et nyt Liv.

Hvad udretter min Velsignelse, kan jeg med den øse mit Hjærte tomt?
Ti Livets Jubel er kommen over mig.

5

Sorgsaga,
rungende tung,
af Malmmund.

Ring sagte,
gamle Klokker,
aa, hvor din Haand er haard.
Du har ringet for gamle,
ringet for unge,
nu er du døv.

Hun var en Klokke,
fuldere i Tonen,
dybere i Klangen
end din er.

Men mild,
som naar fra Taarnet
paa Kirkebakken
Klangen bæres
ud over Landet
i Solfaldsstunden.
Den ringer for fattigste, jordbundne Trælle.
Mer dog for dem,
der sidder paa Bænken,
udenfor Døren,
hvor Solstraalerne
først henad Aften
kommer indunder
Æbletræets Grene —
sidder og venter
til Vesperklokken
har fulgt Solen ud.
Mest dog for den,
der ikke har Rist
hjemme hos de andre,
men maa ud
henad Vejen
og møde Tonerne.

Hun var en Klokke,
fuldere i Klangen —
Jeg veed een,
der blev ringet frisk,

fik ringet ud
Mørket, der pusler
af dagsky Drømme,
fik ringet ind
Natten, der sover
Tankerne stærke.
Det klang om Haab,
om Dag, der saas
med Tro og Trøst
i Nattens Muld.

Ringer for usleste, jordbundne Stodder,
mer dog for Far og Mor,
mest dog for den, hun har kær.

Sorgsaga,
rungende tung,
af Malmmund.

Ring sagte,
gamle Klokker.
Hver Gang du slynger
Kneblen i Malmet,
mærker jeg Luften
skælve i Angst,
og tusind Smaatoner

falder til Jord,
som naar en Kniv
skær gennem Harpestrænge.

Aa jo, vist ved jeg,
gamle Klokker,
det ikke er dig.
Højere oppe
ringer det alle
Dage igennem
Sjælene ud.
I Trængsel staar de,
venter paa Kneblens
forløsende Slag.
Rungende tung
Jorden ringer
Sjæl for Sjæl
ud over Havet,
kimer sin evigt vældende Rigdom.

Ude, hvor Havet,
der bær paa sit Bryst
de tusinde Verdener, —
ude, hvor de sidste
Dønninger omsider
slaar op paa Stranden,
sidder de vældige,

foroverbøjede,
lytter til Klokken,
der vugger sig midt paa
Verdensalthavet.
Undertiden dets Bølger
i rasende Kapløb
frempisker hinanden,
stundom i brede
Rækkers Brusen
dybt opaandende
fremad strider:
Op og ned
vugger Klokken,
ud bæres Toner,
dybe, stærke,
milde, kvægende,
aldrig tystner de,
aldrig udrinder
Sjælenes Strøm.

Undrende de vældige lytter,
bindes uløseligt af Undren.

6

Saa kommer Døden. Ja, kæreste Søster, jeg ved det. Hvor ofte talte vi om den, naar vi sad derude ved Bredden af Skovsøen. Du hviskede stille, mens du virkede paa dit Jomfruslør. Vindens Smaadøtre susede svagt i Træernes Kroner som en Drøm, der kunde vaagne til en Klage, men blot er en Længsel, der drømmer og ikke ved det. Vi hørte dem komme henne fra Skovens Udkant, gaa frem i Trætoppene, vi saa i Spejlet Kronerne bevæge sig, men ned til os naaede intet Pust.

Vi talte om den, naar jeg laa ude hos dig, og du hyllede mig ind i dit brogede Efteraarsslør. Sagte susede dine Ord ind i mine Tanker, som naar Vindens Smaadøtre suser i Trækronerne; vi ser i Spejlet Kronerne bevæge sig, men ned til os naar intet Pust.

Saa kommer Døden. Vemodig, dragen af en dunkel Magt, jeg ikke forstaar, gaar jeg mod Stranden, jeg føler, at de andre staar oppe i Husets Dør

og ser efter mig, til jeg bliver borte i den graa Skumring — ned til Baaden, og se, rundt om den paa Dødens Vande hviler de Blomster, jeg aldrig fandt før. Alt det dejligste, jeg har drømt, gaar i Knop og springer ud i denne Nat. Naar vi, tyst, langsomt, lægger ud, ser jeg, at de er større og større, jo længere vi kommer ud. Det er, som om de var sprungne ud for at drage mig ud af Døden ind i Livet igen, og saa formaar de kun at vække Længselen, der var ved at slumre ind, vække den til halvvaagen Smærte. Mens vi, tyst, stille, glider forbi dem, bøjer jeg mig over Rælingen, og plukker min Haand fuld. Endelig er de der, de, jeg har ventet hele Dagen. Saa tager jeg dem med som min eneste Rigdom, og jeg glider ud, ud med Livets Blomster, plukkede paa Dødens Vande, i min Haand.

Men naar jeg er død, sidder du endnu derinde og virker dit Jomfruslør.

Kæreste Søster!

7

Det rasler til Nat i Havens Træer.
Hører du — raslende — raslende.
Hele Dagen har Vinden blæst,
og det har sust i Havens Træer.
Naar jeg nu lukker Vinduet op,
er der saa stille, alle Lyde er døde.
Det er vel derfor, jeg kan høre saa grant
blot Havens Træer,
raslende — raslende.
Det rasler i Blade,
rasler til Nat.

Det mørkner til Nat, opad glider
langsomt de tunge Mulmmasser,
uden et Vindpust i Følge.
Stjernen glimter en Stund i den flossede Rand.
Naar jeg nu lukker Vinduet op,
ser jeg dernede i Vest
Lyset dø i de tunge Skyer,
og de bleggule Striber knuges sammen.
Saadan kommer aldrig Regn,
kun Nat.
Det skyer over til Nat.

8

I min Sjæls Uro,
i min Ungdoms Utaalmod
har jeg raabt til dig:
Kom, kom til mig over de mørke Vande
i Nattens stilleste Timer,
eller staa derinde paa Stranden
i Morgenrødens Skær, naar jeg lander.
Blot kom!

Jeg raabte paa Svar.
Det sved i min Sjæl,
naar jeg tænkte paa de mange,
der har set, som jeg, mod Himlen,
med Brystet fuldt
af Angst,
og træt, tungt

bøjet Hovedet,
famlet sig frem selv;
og gennem al deres Famlen lød der eet Raab,
eet:
Gud!
Hvorfor fandt de dig ikke,
du store, tiende Gud.

Jeg takker dig, du lagde
Angstens Udholdenhed i mig.
Jeg bøjede Hovedet,
følte Svaret derinde,
saa Svaret i Livet,
der bryder sig i mig,
der higer i Tro
mod det evigt tiende Lys.

Saa følte jeg, det var Guddomskraften,
der skabte i mig.
Og jeg troede paa dig,
du store, tiende Gud.

Og hele Livet
jeg stræbte at gøre til
en Takkehymne.
Dine egne Kræfter lovsang dig
gennem mine Hænders Gærning.

De kom fra dig:
menneskegjorte
i mine Aarer
vendte de tilbage til dig,
du store, tiende Gud.

Lykkelige de,
som mødte dig i Stormen;
Lykkelige de,
som saa dig i Ilden;
Lykkelige de,
som hørte dig i Jordskælvet.
Men ogsaa jeg er lykkelig,
som kendte dig
af Livets stille, sagte Susen i mit Hjærtes Blade.

Nu gaar jeg til dig,
og ved, at du,
tiende
tager imod mig.

Tidens Reb,
hvori min Sjæl hængte,
skæres eet for eet.
Som naar til Søs
Menneskebilledet,
hyllet i Sejldug,

ligger paa Planken,
skraat stillet over Rælingen;
om det lyder Sangens
dæmpede Afsked;
Skred, Skred over Kanten,
en Stund det suges
med af Kølvandet,
glider saa ned.

Saadan jeg glider;
mere og mere
dæmpes Lyset,
som om Evighedens Vande slaar sammen over mig.
Naar der er blevet helt mørkt,
venter jeg Lys igen,
venter jeg dig,
du store, tiende Gud!

9

Thetis, Moder, du det hvileløse Havs Datter,
hør din Søns Graad, ti daadløs sidder jeg her,
mejer ej Hædershøsten med mine vældige Arme,
utrættelige.

Thetis, Moder, du det hvileløse Havs Datter.
Du har født mig kortest levende af alle Helte,
men Zeus, Kronos' Søn, har lovet at fylde mit Liv
med daadvunden Hæder.
Og nu har Atreus' Søn, Agamemnon, Mændenes
Hersker,
højlig vanæret mig, ranet min Hæder, Pigen Briseis.

Daadløst svinder Dagene bort, inden Akajerne
savner min Arm til at værge Hellas' Hær for
Mandefald.
Natten er nok til Hvile, Dagen fra Solspring til
Solfald
kort, sparsommelig tilmaalt som Rummer for Daad.
Da Zeus, Kronos' Søn, gav mig kort Liv, gav han
mig dermed
Ære som ingen, og nu gaar Dagene, nytteløst,
ubrugt.
Han har højlig vanæret mig fremfor alle Helte.

Thetis, Moder, du det hvileløse Havs Datter.
Du har født mig, din Søn er jeg, kort mit Liv.
Var jeg en af dem, der ventes paa Øen Vest i
Havet,
lig de salige Guder, efter en Død i fede Alderdoms
Kaar,
kunde jeg kummerløs vente en Stund til den sene,
langsomtfarende Hæder hented mig ind omsider.

Thetis, Moder, du det hvileløse Havs Datter.
Zeus, Kronos' Søn, har lovet at fylde mit Liv med
Hæder;
hvad uden hvileløs Kamp, at de stærke Hænder
Dag for Dag kunde binde mig Favnen fuld af Neg.

Men nu sidder jeg her ved de sorttjærede, havfarende Skibe,
stirrende ud paa det hvidgraa Havdyb, det snekkeøde,
bølgende tungt og hvileløst, ret som en Skare,
der har lejret sig rundt om den møjsommeligt opslæbte Stenblok,
langsomt stiger og synker hvert Bryst i dybtaandende Bølgegang.
Har man blot siddet en Stund, er ens Øje fuldmættet af Synet,
og mit Hjærte fortæres af Higen efter den rastløse Kampstøj.

Thetis, Moder, du det hvileløse Havs Datter.
Hvor kan mit Liv blive fuldt, om ej Dag til Dag
lægges bredfuldt ned uden tomme imellem.
Længe varede Fostringsaar, inden jeg kendte Gudernes Raad.

10

Ene i Ørkenen, Ismael!
Sovende paa Moders Skulder
bares du fra Abrahams Telte.
Du saa dem ikke svinde bag Kammen,
saa ej Ørkentangen slaa sammen over dem,
og skjule dem.

Haarde Veje fører Abrahams Gud.
Hvor tør han?
Hvor tør han tro et Menneske til saa meget?
Jeg tænkte i min Sjæls Beskhed:
han hader alle uden Abraham.
Jeg tænkte i min Sjæls Tillid:
han vil føre mig ud til at blive et nyt Folk,
som han førte Abraham ud.

Tag dig en Hustru fra Masor,
tag dig en Hustru fra Heth,
fostre dig et Folk selv!

Om nogen gæster dit Telt,
sæt for ham det bedste, du ejer,
bevært ham til i Morgen,
og send ham saa bort.
Om nogen vil tjene dig,
kald ham dine umyndige Børns Slave.
Fostre dig et Folk selv.

Det er ikke som Abraham drog,
med Kvinder, Børn,
en Hær,
til et Land, der grønnes op ad Bjærgsiden
Hvor skal vi ta Riget?
Ved det ikke, Ismael.
Blir det Bedrag, er det hans,
Jehovas.
Da jeg drog ud engang før,
mødte Herrens Engel mig;
nu forstaar jeg det.
Ikke ene, ikke ene,
men med dig paa Armen,
Ismael.
Stolt paa Kamelen ind i Kanan
foran Trælles Skare,
red Abraham.
Ene paa Moders Arm
rider du ud,
se dig om, Ismael.

Tavs, som en Trusel,
stirrer Ørknen mod dig.
Saadan laa den,
tavs truende,
foran mangen Stakkel.
Men ingen kom som du,
som Hersker.
Ret dig op,
Ismael!
Se dig om,
her ligger dit Rige.

Hil dig, Moder, Stammemoder Hagar!
Ene du bar ham ud,
satte ham paa Tronen.
Nu bær titusinde Mænd dig i Hjærtet,
nu bær titusinde Mænd dig i Hjærtet,
dit Navn paa Læberne.
Hvor tar vi Riget?
Du vidste det ikke,
fattigt er at bygge
med Sandets Sus i Ørken.
Du bar engang et Rige, det hele Rige i dit Skød.
Hil dig, Moder, Stammemoder Hagar!
Du fødte en Dreng,
fostred ham til Pilt,
sendte ham ud:

'Bring mig noget'.
Drengen kom:
'Intet fandt jeg,
uden Vinden, der sukker i Græstotterne'.
Du tog Sandet af hans Haand,
risled det mellem Fingrene,
sa saa:
'Hører du Sangen,
den blev aldrig sungen i Kanans Dale,
ingen har sunget den før.
Saa langt den lyder, rækker dit Rige'.
Nu synges den af titusinde Mænd,
naar de sporer gennem Ørkenen,
falder som Sandet over Bygderne.
Folket dernede i Dalene,
de forstaar den ikke,
de flyr med Rædsel.
Sandet det fyger i Vinden,
naar den staar op fra Sønden,
lægger sig i Hob om Tamariskens Rod,
ligger, til Vinden staar op fra Nord.

Hil dig, Moder, Stammemoder Hagar!
Ene du bar ham ud,
satte ham paa Tronen.
Nu bær titusinde Mænd dig i Hjærtet,
nu bær titusinde Mænd dig i Hjærtet,
dit Navn paa Læberne.

11.

I.

Jeg synes, det varer saa underlig længe.
Men Egen grønnes jo saa sent, saa sent.

Jeg gaar om Morgenen ud i vor Have,
bøjer mig ned og ser ud under Løvet,
hvor de første kolde Solstraaler kryber fra Stamme til Stamme;
ingen skulde tro, at de kunde blive til den klare, varme Dag.

Saa plukker jeg Blomster, Kurven fuld,
det blir hvide Roser, naar jeg mener at tage de røde;
mine Hænder famler ene i Buskene, mine Øjne er der ikke,
de tør ikke slippe den aabne Plet, som skimter frem mellem Stammerne.

Og om Aftenen gaar jeg ned i vor Have,
spørger Natten, hvorfor den kommer saa tidlig.
Dagen er knap begyndt, den lovede meget mere i Morges,
Solen er endnu ikke træt af at lyse over Vejen, hvor han skal komme.

Jeg saa det i dit Øje dengang:
'Jeg kommer, naar Egen er grøn';
da du holdt din Hest an,
saa op paa mig,
fast og langt, jeg syntes det Blik var en hel Dag.
'Du er ung, ung,
jeg venter lidt'.
Men du ved ikke, forstaar ikke,
jeg er ikke, er ikke ung.
Jeg er jo sytten Aar.

II.

Var det i Morges, jeg tænkte:
mon han kommer i Dag?

Ja, det har jeg nynnet om dig,
ikke mange Gange, nej kun een.
Men hvor længe, ved jeg ikke,
ti al Tiden var den Tanke,

og der var intet andet
til at maale Længselen.
Men hvor kunde jeg vide,
at du kom saa snart!

Saa vilde du komme,
det saa jeg i dine Øjne.
Men jeg skulde have tænkt
mig helt fuld af dig.

Du ved, tidlig slaar Bøgen ud,
skjuler de smaa Blomsters Vaardød.
Men midt inde i Skoven
staar Egen endnu bar.
En lille Stund til, saa finder du
Kastanjen i Blomst.
Naar Kastanjen med eet
ryster Blomsterne ned for sig,
aabner Egen langsomt Bladene,
og endda er den ikke grøn.

Ti Egen grønnes jo saa sent, saa sent.

12.

Paa andet Aar sad han i Fængsel.

Det var Vaar, da han kom derind, han huskede, at han havde vendt sig, da de førte ham op ad Trappen, vendt sig for at fylde Øjnene med Lys til den lange Vinter, som forestod. Se fik han ikke Tid til, alting flød sammen i eet lysegraat, men han havde lukket Munden op og suget Brystet fuldt af Vaarluft. Saa rev de ham om, og han hørte Porten knalde i.

Nu maatte det være Sommer igen derude. Gennem det lille Vindu oppe under Loftet saa han ud i et Ocean af Vaarluft; Solbølger gled forbi, som Vand forbi Koøjet paa et sejlende Skib. Men aldrig strøg en Solstraale ned. Om der havde været et Træ udenfor, nej, et Træ behøvedes ikke, en Mur, om den saa var linjeret med gitrede Vinduer, blot noget, han kunde se Solens Magt paa; en død Mur, mod hvilken alle disse Bølger brød sig og blev til rigtigt hvidt Lys — et saadant Syn var vel værd et Aar af hans Liv.

Pludselig saa han en Straale, der ledte sig ind mellem Gitterstængerne. Nogle Øjeblikke stod han aandeløs: den blev. Det kom over ham som Feber-

gysen. Han maatte op til den, Hjærtet bankede af Rædsel for, at den skulde svinde, inden han naaede derop, inden han fik slæbt Sengen hen, fik Stolen til at staa oppe i den, — og nu havde han den i sin Haand. Han lod den gaa hen over Baghaanden, saa, hvor Haarene skinnede hvide, saa, hvor Porerne tegnede sig som Huller. Saa lukkede han Øjnene og lod Straalen vandre fra det ene Øjenlaag til det andet, ned over Næsen, springe fra Næsespidsen ned paa Munden. Med lukkede Øjne bevægede han Hovedet, til hver en Plet havde følt den, ligesom en tørstende i Ørkenen lader sin sidste Mundfuld Vand hvile i Munden, lader den glide sagte fra den ene Kæbe til den anden.

Og han bad, som han aldrig havde bedet om noget før: Herre, for dit Navns og din Barmhjærtigheds Skyld, giv mig den Naade, at Solstraalen bliver staaende lidt endnu!

Og den blev staaende. At dette var et Under, forstod han, men havde ikke Plads til den Tanke nu. Ti alle de Tanker, der var vendte og drejede i en hel Vinters Mørke, skulde soles i denne lille Straale.

Og saa vidste han ikke, at det var et Barn, som legede med et Vindu, og Barnet vidste ikke, at det ved sin Leg var en Gud, der lod Solen staa stille over en hel Verden.

13.

Falden, medens der endnu var mørkt i Dalen,
medens Solstraalerne stod som et skraat Tag,
fra Fjældkant til Fjældkant.
Fjenderne røvede hans Lig tre Gange,
og tre Gange tog hans Mænd det igen.
Time efter Time, til Solen sved dem,
stod de i forbitret Kamp, som Rovdyr,
der hugger med Klo og Tand, knuger i Favntag;
stod uden Ord med gnislende Tænder,
turde knap flytte en Fod
for ikke at træde paa ham, der laa imellem dem.

Endelig var han bjærget.
Og Rædselens tavse Tyngde rulledes fra Mændenes Bryst.

Havde han ikke kæmpet for mere end andre Mænd?
Hvem mindedes det ikke?

Nu mindedes de det.
Hvem vilde sælge sin Lod i hans Bjærgning?

Og i Bølge paa Bølge blev Sejersjubelen slynget mod Himlen,
som aldrig før.
Det var Gud, som ved Kampens Møje,
ved Sejrens Tyngde,
tvang Mændene til at synge Heltens Drapa,
den sande.

Om en Høvdings Lig stod en Klynge Mænd,
syngende Sejershymnen.
Og inden Dagen var endt,
laa der en Klynge Mænd paa deres Høvdings Lig.

3 0112 106069831